

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision ohjausryhmän 6. kokous

Aika: pe 23.1.2026 klo 9.00–10.30

Paikka: Nh. Seminarium, opetus- ja kulttuuriministeriö, Meritullinkatu 10

Osallistujat:

Tiede- ja kulttuuriministeri **Mari-Leena Talvitie** (puheenjohtaja)
Valtiosihteeri **Kristiina Kokko** (varapuheenjohtaja)
Pääjohtaja **Paula Eerola**, Suomen Akatemia
Strategiajohtaja **Hannu Kemppainen**, Business Finland Oy
Erityisasiantuntija **Samuli Leppämäki**, Suomen opiskelijakuntien liitto Samok ry.
Puheenjohtaja **Maria Löfgren**, Akava
Rehtori **Minna Martikainen**, Suomen yliopistot Unifi ry.
Rehtori **Jari Multisilta**, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry.
Rehtori **Ilkka Niemelä**, Suomen yliopistot Unifi ry (estynyt, sijasta rehtori **Jari Ojala**, Suomen yliopistot Unifi ry).
Asiantuntija **Riina Nousiainen**, STTK
Rehtori **Riitta Rissanen**, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry.
Koulutuspolitiikan asiantuntija **Heidi Rättyä**, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry.
Koulutuspoliittinen asiantuntija **Jenni Suutari**, Suomen lukiolaisten liitto ry.
Rehtori **Antti Syväjärvi**, Sivistysala ry.

Ylivohtaja **Sirkku Linna**, opetus- ja kulttuuriministeriö (pysyvä asiantuntijajäsen)

Johtaja **Erja Heikkinen**, opetus- ja kulttuuriministeriö (pysyvä asiantuntijajäsen)

Johtaja **Jonna Korhonen**, opetus- ja kulttuuriministeriö (pysyvä asiantuntijajäsen)

Opetusneuvos **Riina Vuorento**, opetus- ja kulttuuriministeriö (sihteeri)
Erityisasiantuntija **Markus Ylimaa**, opetus- ja kulttuuriministeriö (sihteeri)

Kokouksessa käsiteltävät asiat

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja, tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitie avasi kokouksen kello 9.03. Puheenjohtaja totesi, että joutuu poistumaan klo 10 avatessaan pääministerin sijasta Educa-messut. Koska myös varapuheenjohtaja joutuu poistamaan, kokousta siirtyy siinä kohtaa johtamaan ylijohtaja Sirkku Linna.

Puheenjohtaja kertoi, että tänään on tavoitteena saada vision tavoitteet valmiiksi. Keskustelun pohjaksi kuullaan ylijohtaja Sirkku Linnan kooste kolmannen sidosryhmäkyselyn tuloksista. Kokouksen loppupuolella käydään lähetekeskustelu vision toimenpidesuosituksen valmistelusta.

2. Kokousmuistioiden hyväksyminen

Päätösesitys: Hyväksytään ja 16.12.2025 ja 21.10 pidettyjen kokousten muistiot

Päätös: Hyväksyttiin 16.12.2026 ja 21.10.2025 pidettyjen kokousten muistiot.

3. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen tavoitteet vuoteen 2040

Esittelijät: tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitie ja ylijohtaja Sirkku Linna

- i. Vision verkkokyselyn tulokset
- ii. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision tavoitteet

Päätösesitys: Sovitaan vision tavoitteista.

Päätös: Sovittiin vision tavoitteista. Todettiin, että ohjausryhmän edellisen kokouksen, parlamentaarisen seurantaryhmän käymän keskustelun ja kolmannen sidosryhmäkyselyn pohjalta muokattuun pohjaehdotuksen tehdään neljä lisäystä. Toinen tavoiteotsikko muokataan muotoon ”Koulutus kuuluu kaikille ja mahdollisuuksia lisätään erityisesti nuorille”. Korkeakouluyhteisöjä koskeva muotoilu tarkennetaan muotoon opiskelu- ja työyhteisöjä. Kriittiseen tietoon pääsyä koskevaa ilmausta tarkennetaan kriittiseen tutkimustietoon pääsyksi. Tilannekuvaan tarkennetaan, että väestönkehityksen 2030-luvun aikana haastaa korkeakouluverkkoa (aiemmin 2030-luvulle tultaessa).

Todettiin, että vision tavoitemuotoiluihin palataan tarvittaessa toimenpidesuosituksen valmistelun edetessä. Joka tapauksessa tavoitemuotoiluja tarkastellaan vision lausuntokierroksen palautteen pohjalta.

Tavoitekeskustelun pohjaksi kuultiin ylijohtaja Linnan kooste vision kolmannen sidosryhmäkyselyn tuloksista. Kyselyn tuloksia esitellään tarkemmin avoimen visiowebinaarin yhteydessä 30.1.2026.

4. Lähetekeskustelu vision toimenpiteistä vuoteen 2035

Esittelijä: ylijohtaja Sirkku Linna

Päätösesitys: Käydään keskustelu vision toimenpiteiden suuntaviivoista ja jatkovalmistelusta

Päätös:

(Puheenjohtajuus siirtyi kohdan alussa ylijohtajalle; puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja poistuivat.)

Vision toimenpidesuosituksista käydyssä lähetekeskustelussa korostui tarve selkeälle priorisoinnille, ja tavoitteeksi esitettiin keskeisimpien ja konkreettisimpien toimenpiteiden määrittely. Yleisenä periaatteena toimenpiteiden valmistelun tulisi pohjautua tutkittuun tietoon ja vertailevaan dataan, joka mahdollistaa toiminnan tuloksellisuuden seurannan.

Koulutuksen osalta keskustelussa tuotiin esiin erityisesti toisen asteen ja korkeakoulutuksen välisen jatkumon vahvistaminen. Ammatillisen koulutuksen roolin todettiin olevan keskeinen korkeakoulutustason nostamisessa. Lisäksi korostettiin tarvetta tarkastella koulutusjärjestelmää kokonaisuutena, yli eri koulutusasterajojen. Myös työelämälähtöisen jatkuvan oppimisen tarjonnan kehittäminen on tärkeää.

Tutkimuksen osalta keskustelussa painottui perustutkimuksen ja soveltavan tutkimuksen välinen tasapaino. Uutta luova perustutkimus nähdään välttämättömänä yhteiskunnan uudistumisen kannalta, mutta samalla korostuu soveltavan tutkimuksen ja yritys yhteistyön rooli tuottavuuden ja kasvun tukemisessa. Muutamit puheenvuorot viittasivat jo olemassa oleviin strategisiin linjauksiin, erityisesti TIN:n linjauksiin, joiden kanssa tulevien toimenpiteiden on oltava samansuuntaisia.

Kansainvälisyys sekä ulkomaisten opiskelijoiden houkuttelu ja integroituminen suomalaiseen yhteiskuntaan nousivat tärkeiksi teemoiksi. Korkeakoulujen yhteistyön vahvistamista pohdittiin rakenteellisen kehittämisen näkökulmista. Sekä opiskelijoiden että korkeakoulujen henkilöstön hyvinvointi herättivät myös huolta. Todettiin, että henkilöstön jaksaminen ja houkuttelevat urapolut ovat edellytys laadukkaalle opetukselle ja tutkimukselle. Myös opiskelijoiden tuen ja ohjauksen vahvistaminen nähtiin välttämättömäksi, jotta korkeakoulutuksen läpäisy parane.

Rahoituksen osalta korostui tarve yli hallituskausien ulottuvalle ja ennakoitavalle rahoituskehykselle, jotta esimerkiksi 60 prosentin koulutustason tavoite voidaan realistisesti saavuttaa. Useissa puheenvuoroissa esitettiin toive, että koulutuspolitiikkaan saataisiin T&K-politiikan kaltaista parlamentaarista pitkäjänteisyyttä. Lisäksi muistutettiin tieteen vapauden ja riittävän rahoituksen merkityksestä akateemisuuden ja sivistyksen turvaamisessa, jotka ovat yhteiskunnan peruspilareita.

Kokouksen lopuksi todettiin, että kirjallisia toimenpidesuosituksia on mahdollista toimittaa 3.2. mennessä. Käydyn keskustelun ja ehdotusten pohjalta valmistellaan ehdotus toimenpidesuosituksista ohjausryhmän seuraavaan kokoukseen 24.2. Lausuntokierrokselle lähettävä visioluonnos toimenpidesuosituksineen on tarkoitus käsitellä ohjausryhmän kokouksessa 18.3.

5. Muut esille tulevat asiat

- Todettiin, että avoin visiowebinaari järjestetään 30.1.2026 klo 9.00–10.30.

6. Kokouksen päättäminen

- Ylijohtaja Linna päätti kokouksen klo 10.34.